

TARİH KASETİ



EYLÜL TÜRKER - NEVA GARAN - ALİ ERDEM
NEHİR ÖZÇELİK - ZELAL DERİN TEKİN

İÇİNDEKİLER

• EDİTÖR YAZISI	3
• GRAHAM BELL VE TELEFON PATENTİ	4
• KADINLAR GÜNÜ	5
• İSPANYOL GRİBİ	6
• SEZAR'IN ÖLÜMÜ	7
• FIKRA	8
• AYIN FİLMİ	9
• I. ELİZABETH'İN ÖLÜMÜ	10
• DÜNYA TİYATRO GÜNÜ	11
• CHARLOTTE BRONTE'NİN ÖLÜMÜ	12
• JOSEF STALİNİN ÖLÜMÜ	14
• İSTİKLAL MARŞININ KABULÜ	15
• 18 MART	16
• KAYNAKÇA	17
• SONSÖZ	18

EDİTÖR YAZISI

Değerli okurlar

Bu ayki sayımızda sizleri mart ayı boyunca yaşanmış önemli tarihsel olaylarla buluşturuyoruz. Dergimizin amacı, dünyada yaşanmış önemli tarihi olayları tanıtip tarihi kişiler hakkında bilgiler vermek.

Mart ayında tarih açısından oldukça dikkat çekici gelişmeler yaşanmıştır. Alexander Graham Bell'in telefon patenti alması, iletişim tarihinde bir dönem noktası olurken Dünya Kadınlar Günü, kadınların toplumdaki yerini ve mücadelesini hatırlatan önemli bir gün olarak öne çıkmaktadır. İspanyol Gribi'nin ortaya çıkışı ise insanlık tarihini derinden etkileyen bir salgına öncülük etmiştir.

Bunların yanı sıra Juilus Sezar, I. Elizabeth ve Joseph Stalin gibi liderlerin hayatlarının kaybetmesi, tarihte önemli gelişmeler arasında yer almaktadır. Edebiyat alanında Charlotte Bronte'nin genç yaşta ölümü, büyük bir kayıptır.

Aynı zamanda Dünya Tiyatro Günü sanatın önemini vurgulayan bir günken İstiklal Marşı'nın kabulü ve 18 Mart Çanakkale Zaferi ise milletimizin bağımsızlık ve birliğini simgeleyen en önemli günlerden biridir.

Bu ayki sayımızda yer verdiğimiz bütün bu olaylar, sadece geçmişte kalmış bilgiler olmamakla birlikte günümüzü anlamamıza ışık tutar. Amacımız sizlere hem bilgilendirici hem eğlenceli hem de düşündürücü bir içerik hazırlayarak tarihe farklı bir bakış açısıyla yaklaşmanızı sağlamaktır.

Keyifli okumalar dileriz

Eylül TÜRKER



GRAHAM BELL VE TELEFON PATENTİ

7 Mart 1876 iletişim tarihinde bir dönüm noktasıdır. O gün, henüz 29 yaşında olan İskoç kökenli Alexander Graham Bell, dünyayı sonsuza dek değiştirecek olan "telefon" için resmi patentini almıştır. Bu buluş, mesafeleri ortadan kaldırarak insanlık tarihinin en büyük teknolojik devrimlerinden birini başlatmıştır. 1843 yılında iletişimde en önemli buluş olan telgraf, mesajların istasyonlar arasında elden ulaştırılmasını gerektiriyor ve aynı anda sadece tek bir mesajın iletilmesine izin veriyordu. Sağır ve dilsizlere eğitim veren bir öğretmen olan Graham Bell, sesin teller aracılığıyla iletebileceği bir "harmonik telgraf" üzerinde çalışmaya başladı. Asistanı Thomas A. Watson ile birlikte geliştirdiği sistemde ses dalgaları elektrik akımının yoğunluğunu değiştiriyor ve bu titreşimler manyetik olarak uzak bir alıcıdaki diyaframa aktarılıyordu. Patent alındıktan sadece üç gün sonra Bell, asistanına o meşhur ilk mesajı gönderdi: "Bay Watson, buraya gelin, size ihtiyacım var". Graham Bell'in 1876 yılında aldığı bu patent, anlık sözlü iletişimin kapılarını açmıştır. Bu buluş sadece teknik bir başarı değil, aynı zamanda modern dünyanın birbirine bağlanmasını sağlayan en kritik yapı taşıdır. Bugün kullandığımız akıllı telefonların tümü, Bell ve Watson'ın Boston'daki küçük atölyesinde atılan bu temellere dayanmaktadır.





8 Mart Dünya Kadınlar Günü, kadınların sosyal, ekonomik ve siyasi başarılarını kutlayan uluslararası bir gündür. Bu gün sadece bir kutlama değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitliğini hızlandırmak için bir eylem çağrısıdır. Bir asırdan fazla süredir devam eden bu hareket, tek bir kuruma veya ülkeye değil, dünyadaki tüm kadınlara aittir.

KADINLAR GÜNÜ

Mücadele, 1908'de New York'ta 15.000 kadının daha kısa çalışma saatleri ve oy hakkı için yürümesiyle başladı. 1910'da Clara Zetkin, uluslararası bir gün ilan edilmesinin fikrini sundu ve bu öneri kabul edildi. İlk resmi etkinlikler 1911'de Avrupa'da gerçekleşirken, 1917'de Rus kadınlarının "Ekmek ve Barış" grevi, Kadınlar Günü'nün 8 Mart olmasını sağladı. Birleşmiş Milletler bu günü 1975'te resmi olarak tanımış, 2001'de kurulan küresel platform ise hareketi dijital çağda yeniden canlanmasını sağlamıştır. Günümüzde 8 Mart; birçok ülkede resmi tatildir. Fakat, kadınların hala erkeklerle eşit ücret almadığı, siyasette ve iş dünyasında yeterince temsil edilmediği görülmektedir. Eğitim, sağlık ve şiddet gibi konularda küresel zorluklar hala devam etmektedir. 8 Mart, geçmişin mücadelelerini onurlandırırken geleceği kız çocukları için daha eşit ve güvenli kılma kararlılığımızı tazelediğimiz bir gündür.



İSPANYOL GRİBİ

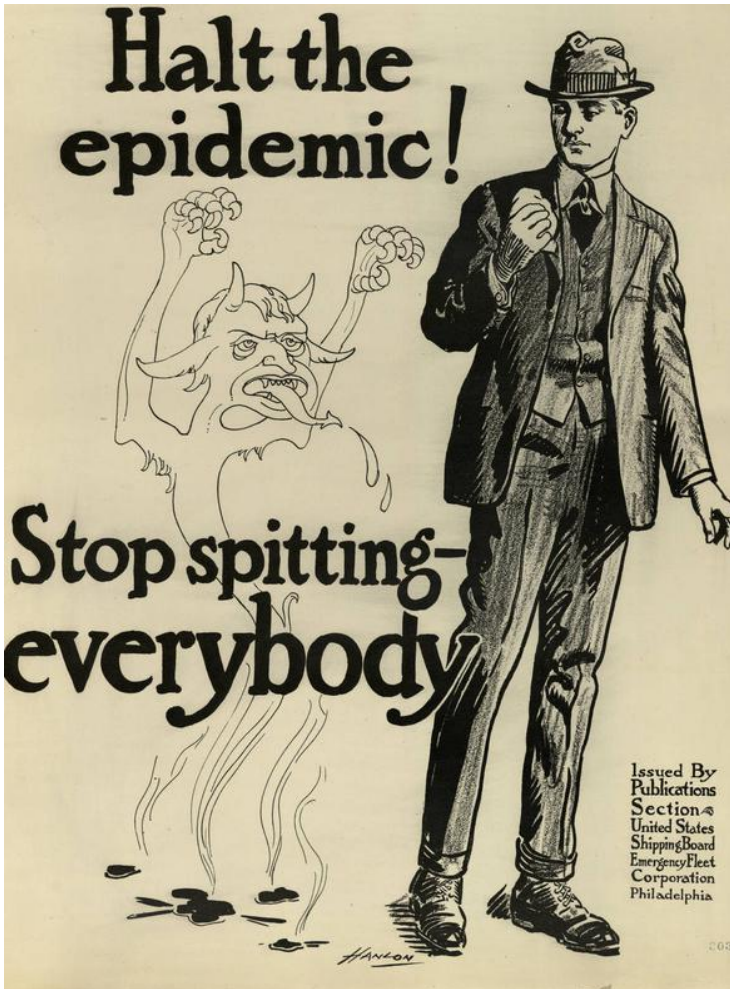
İspanyol gribi, 1918-1920 yılları arasında dünyayı etkileyen ve modern dünyanın en yıkıcı salgınlarından biri olarak kabul edilen küresel bir influenza salgınıdır. Salgın, I. Dünya Savaşı'nın son döneminde ortaya çıkmış ve askerlerin kıtalar arası hareketliliği sayesinde çok kısa bir sürede Avrupa'ya ve diğer kıtalara yayılmıştır.

İlk vakalar 4-11 Mart 1918'de ABD'de kaydedilmiş ve kısa sürede küresel bir tehdit hâline gelmiştir. "İspanyol gribi" adı, hastalığın İspanya'da başlamasından değil, İspanya'nın savaşta tarafsız olması nedeniyle basının salgın hakkında sansürlü haber yapmasından kaynaklanır. Salgın üç dalga hâlinde ilerlemiş, özellikle 1918 sonbaharındaki ikinci dalga son derece ölümcül olmuştur.

Dünya genelinde yaklaşık 50 milyon insanın hayatını kaybettiği tahmin edilmektedir. Diğer grip salgınlarından farklı olarak özellikle genç ve genç yetişkinleri yüksek oranda etkilemiştir. Sağlık sistemlerinin yetersizliği, savaş koşulları ve tıbbi bilginin sınırlı olması ölü sayısını artırmıştır. İspanyol gribi, halk sağlığı politikalarının gelişmesinde önemli bir dönüm noktası olmuştur.



Melbourne, February, 1919.
Whists en route to a rendezvous. They are really nice people, going to attend





Julius Caesar, MÖ 100 yılında Roma'da soylu fakat siyasi açıdan zor durumda olan bir ailede doğmuştur. Genç yaşta askerî kariyere atılmış, zekâsı ve hitabet gücüyle kısa sürede dikkat çekmiştir. Siyasi hayatında hızla yükselmiş ve Roma'daki en güçlü üç liderden biri olarak Birinci Triumvirlik'i kurmuştur.

Sezar'ın en büyük başarısı, MÖ 58-50 yılları arasında gerçekleştirdiği Galya Seferleri'dir. Bu seferler sonucunda bugünkü Fransa ve çevresi Roma topraklarına katılmış, Sezar hem büyük bir servet hem de güçlü bir ordu kazanmıştır. Ancak bu güç, Roma Senatosu'nu endişelendirmiştir. Senato, onun ordusunu dağıtmasını isteyince Sezar MÖ 49'da Rubicon Nehri'ni geçerek tarihe geçen bir karar almış ve iç savaşı başlatmıştır. Bu olay, "geri dönüşü olmayan bir adım atmak" anlamında bir deyim hâline gelmiştir.

İç savaşı kazanan Sezar, Roma'nın tek hâkimi olmuştur. Birçok reform yapmış; takvimi düzenleyerek Jülyen Takvimi'ni oluşturmuş, borçları hafifletmiş ve eyalet yönetiminde düzenlemelere gitmiştir. Ancak MÖ 44 yılında "ömür boyu diktatör" ilan edilmesi, onun krallık kurmak istediği düşüncesini güçlendirmiştir.

Bu korku, aralarında Marcus Junius Brutus'un da bulunduğu senatörlerin suikast planı yapmasına yol açtı. 15 Mart MÖ 44'te (Mart'ın İdleri), Senato toplantısı sırasında Sezar'ın etrafını sararak onu 23 kez bıçakladılar. Rivayete göre Brutus'u görünce "Sen de mi, Brutus?" dediği aktarılır. Sezar, Pompey heykelinin dibinde hayatını kaybetti.

Ancak bu suikast cumhuriyeti kurtarmadı. Aksine Roma'da yeni iç savaşlar başladı ve sonunda Sezar'ın evlatlığı Augustus ilk Roma imparatoru oldu. Böylece Sezar'ın ölümü, Roma Cumhuriyeti'nin sona ermesine ve imparatorluk döneminin başlamasına zemin hazırladı.

SEZAR'IN ÖLÜMÜ



CİNAYETİN PERDE ARKASI (!)

Ana kahraman:

Thaddius Alius Jr. (Ali'nin 80 kuşak önceki atası)

Thaddius Alius Jr'ın babası Thaddius Alius Sr., Roma'da Sezar'ın sağkoludur. Oğlu Thaddius Alius Jr'ı savaşçı olarak yetiştirmek istiyordur. Thaddius (Jr.) ise hayatını Olimpiyatlarda en hızlı koşan kişi olmaya adanmış istiyordur.

Thaddius Alius Sr: Oğlum, seninle bir şey konuşmamız gerek.

Alius Jr: Efendim baba?

Thaddius Sr: Sana bir hediye getirdim, savaşçı olma yolunda çalışmalarına başlaman için bu aile yadigarını kabul et. Bu kılıç, İskender İmparatorluğu'nun çöküşünden beri bizim ailemizde.

Alius Jr: Baba ben savaşmak istemiyorum, zaten Roma'da en hızlı koşan kişi benim, eğer antrenmanlarımı desteklersen seneye olan Olimpiyatlar'da büyük bir şansım olduğunu düşünüyorum.

Thaddius Sr: Seni yarın parlamentoya staja gönderiyorum.

Yarın Olur

Alius Jr: Merhaba Sezar Bey, burada ne iş yapabilirim?

Julius Sezar: Sana çok bir işim yok, oğlum Brütüs ile sosyalleş. Son zamanlarda biraz yalnız kaldı.

Alius Jr: Tamamdır.

Alius Jr., Brütüs'ün yanına gider

Alius Jr.: Eee Brütüs aklından neler geçiyor?

Brütüs: Babamı öldüreceğim, bana yardım etmek ister misin?

Alius Jr: Çıkarım ne?

Brütüs: Hayat boyu Roma İmparatoru ile arkadaşlık.

Alius Jr: Bana uyar.

Brütüs ve Alius ellerinde bıçakla Sezar'ın odasına gider

Sezar: Alius beni katletmeye mi geldin?

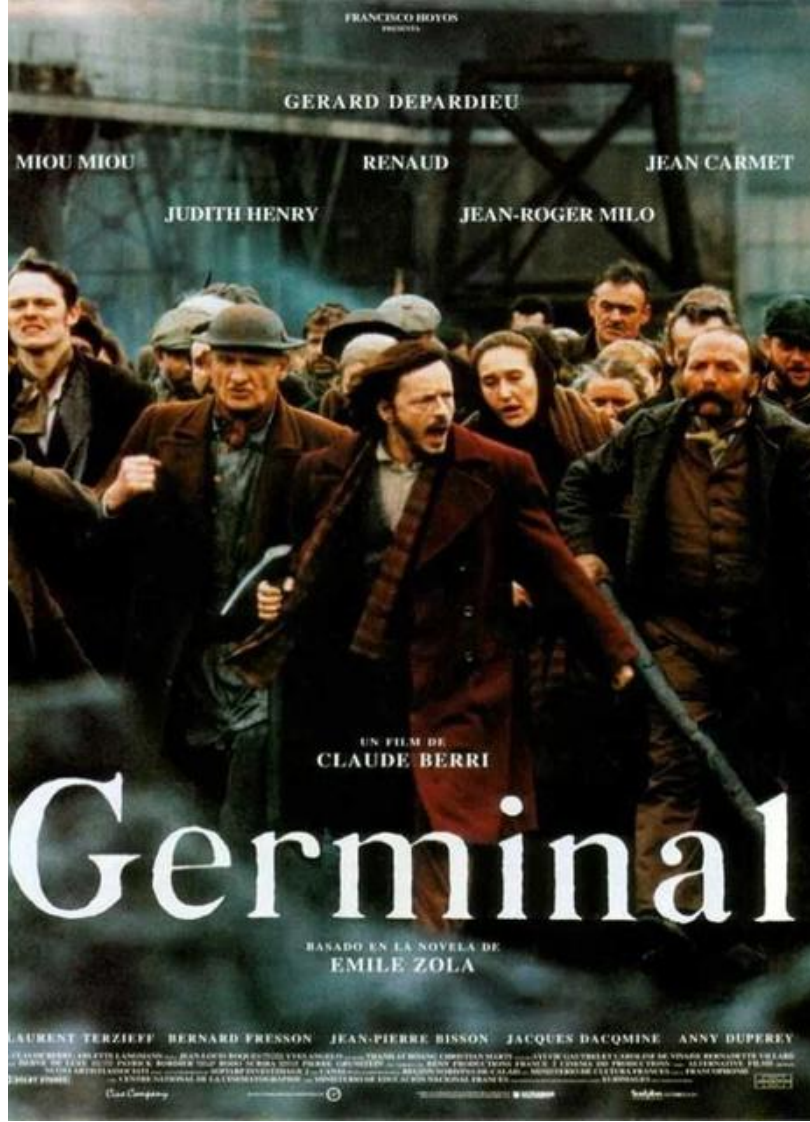
Brütüs Alius un arkasından çıkar

Sezar: Sen de mi Brütüs?

Alius ve Brütüs Sezar'ı 50 kez bıçaklar ve sonra Alius koşarak kaçar, Alius'un hızlı kaçıışı sayesinde hiçbir yerde yakalanmaz ve tarihin tozlu ve gizli sayfalarına gömülür.



AYIN FİLMİ



Germinal, Fransız yazar Émile Zola'nın aynı adlı romanından uyarlanmış, 19. yüzyıl Fransa'sındaki madencilerin zor yaşam koşullarını anlatan güçlü bir dramatik film. Hikâye, iş arayan genç bir adam olan Étienne Lantier'in kuzey Fransa'daki bir kömür madeninde çalışmaya başlamasıyla başlar. Étienne kısa sürede madencilerin çok düşük ücretlerle, tehlikeli ve insanlık dışı koşullarda çalıştığını görür.

Madenciler ve aileleri yoksulluk içinde yaşamaktadır; çocuklar bile madenlerde çalışmak zorunda kalır. Étienne zamanla işçiler arasında bilinç ve dayanışma oluşturur ve onların haklarını savunmaya başlar. Artan sömürü ve açlık sonucunda madenciler greve gider. Ancak grev süreci çok zorlu geçer: işçiler açlıkla mücadele eder, şirket ise baskı ve şiddet kullanır.

Grevin giderek büyümesi çatışmalara yol açar ve trajik olaylar yaşanır. Film, işçi sınıfının çaresizliğini, kapitalist sistemdeki eşitsizliği ve kolektif direnişin önemini gösterir. Germinal, sadece bir grev hikâyesi değil, aynı zamanda umut, dayanışma ve sosyal adalet arayışını anlatan etkileyici bir toplumsal eleştiridir.

**19. yüzyıl Fransız takviminde "Germinal" ayı, günümüzdeki mart ayına denk gelmektedir*



I. ELİZABETH'İN ÖLÜMÜ

I. Elizabeth (1533–1603), 17 Kasım 1558'den 24 Mart 1603'teki ölümüne kadar İngiltere ve İrlanda kraliçesi olarak hüküm sürmüş, Tudor Hanedanı'ndan gelen son hükümdardır. VIII. Henry ile Anne Boleyn'in kızı olarak dünyaya gelen Elizabeth, çocukluk ve gençlik yıllarında saray entrikaları, annesinin idamı ve dini çekişmeler nedeniyle zorlu bir süreç yaşamıştır. Buna rağmen iyi bir eğitim almış, Latince ve Yunanca öğrenmiş, güçlü hitabeti ve siyasi zekâsıyla öne çıkmıştır.

Tahta geçtiğinde ülke Katolik–Protestan çatışmalarıyla bölünmüş durumdaydı; Elizabeth, 1559'da Dini Düzenlemesi'ni ilan etmesiyle nispeten dengeli bir politika izleyerek istikrar sağlamaya çalışmıştır.



1588'de İspanyol Armadası'nın yenilgiye uğratılması, İngiltere'nin deniz gücünü artırmış, bunun beraberinde İngiltere'yi sömürge lideri ülke yapmış ve kraliçenin otoritesini pekiştirmiştir. Onun döneminde tiyatro ve edebiyat gelişmiş, Shakespeare gibi isimler sayesinde İngiltere kültürel bir altın çağ yaşamıştır. Ancak son yıllarında Elizabeth sağlık sorunlarıyla mücadele etmiş, Robert Dudley ve Francis Drake gibi yakınlarını kaybetmesi onu derin bir yalnızlığa sürüklemiştir. 24 Mart 1603'te Richmond Sarayı'nda hayatını kaybetmiştir. Çocuğu olmadığı için tahta yıllarca bir sarayda hapse mahkum ettiği kuzeni Mary Stuart'ın oğlu İskoçya Kralı VI. James geçmiş ve Büyük Britanya'da Tudor hanedanı sona ererek Stuart Hanedanı başlamıştır.



DÜNYA TİYATRO GÜNÜ

27 Mart Dünya Tiyatro Günü, tiyatronun evrensel bir sanat dalı olarak toplumları bir araya getiren gücünü vurgulamak amacıyla 1961 yılında Uluslararası Tiyatro Enstitüsü (ITI) tarafından ilan edilmiştir. Bu tarihin seçilme nedeni, Paris'te düzenlenen ve farklı ülkelerden tiyatro topluluklarını bir araya getiren "Uluslar Tiyatrosu" (Theatre of Nations) sezonunun açılış gününün 27 Mart olmasıdır. Bu etkinlik, kültürler arası diyalogu ve barışı sanat yoluyla desteklemeyi amaçladığı için sembolik bir anlam taşımaktadır. Her yıl bu günde dünyaca tanınmış bir tiyatro sanatçısı tarafından yazılan "Dünya Tiyatro Günü Bildirisi" sahnelerde okunur ve tiyatronun insanlık için taşıdığı değer hatırlatılır. Tiyatro yalnızca bir sahne sanatı değil; toplumsal sorunları dile getiren, empati duygusunu geliştiren ve insanları ortak bir duygu etrafında buluşturan güçlü bir iletişim aracıdır.





Charlotte Brontë, 19. yüzyıl İngiliz edebiyatının en etkili yazarlarından biridir ve Viktorya dönemi romanının gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. En ünlü eseri Jane Eyre, yayımlandığı 1847 yılında büyük yankı uyandırmış ve bugün dünya edebiyatının klasikleri arasında yer almıştır. Roman, Jane isimli genç kadının çocukluktan yetişkinliğe uzanan hayat mücadelesini, aşkını ve ahlaki duruşunu anlatırken aynı zamanda sınıf farkı, din, özgürlük ve kimlik gibi temaları işler. Jane karakteri, dönemin pasif kadın tipinden farklı olarak güçlü, bilinçli ve kendi kararlarını verebilen bir figürdür. Bu yönüyle Brontë, kadın bireyselliğini savunan erken dönem yazarlardan biri olarak kabul edilir.

Charlotte Brontë, yazarlık kariyerine kız kardeşleriyle birlikte başlamıştır. Eserlerini ilk yayımladıklarında toplumdaki önyargılar nedeniyle erkek takma adları kullanmışlardır. Charlotte "Currer Bell" adını tercih etmiştir. Bu durum, Viktorya döneminde kadın yazarların karşılaştığı cinsiyetçi tutumu göstermesi açısından önemlidir.

CHARLOTTE BRONTË'NİN ÖLÜMÜ

Charlotte Brontë, 1854 yılında Arthur Bell Nicholls ile evlenmiştir. Ancak evliliğinden kısa bir süre sonra, hamileliği sırasında ağır sağlık sorunları yaşamaya başlamış ve 31 Mart 1855'te, henüz 38 yaşındayken hayatını kaybetmiştir. Ölüm nedeni tam olarak net olmamakla birlikte, gebelik komplikasyonları, şiddetli mide rahatsızlıkları ve o dönemde yaygın olan tüberküloz ihtimali üzerinde durulmaktadır. İngiltere'nin Haworth kasabasındaki aile kilisesine defnedilmiştir.

Charlotte Brontë'nin önemi, yalnızca başarılı romanlar yazmış olmasından değil; kadın karakterlere içsel güç, ahlaki bilinç ve bağımsızlık kazandırmasından gelir. Edebiyatta kadın sesinin güçlü biçimde duyulmasına katkı sağlamış ve sonraki kuşak yazarlar üzerinde derin bir etki bırakmıştır.

CHARLOTTE BRONTË JANE EYRE



Çeviri: NİHAL YEGİNOBALI



**BEN BİR KUŞ DEĞİLİM VE
HİÇBİR AĞ BENİ TUZAĞA
DÜŞÜREMEZ. BEN KENDİ
BAĞIMSIZ İRADESİNE SAHİP,
ÖZGÜR BİR BİREYİM!”**

CHARLOTTE BRONTË



Joseph Stalin, 5 Mart 1953'te hayatını kaybetmiştir. 1 Mart gecesi Moskova yakınlarındaki Kunçevo'daki daçasında felç geçirdiği düşünülmektedir. Yanında bulunan görevliler uzun süre müdahale etmekten çekinmiş, ancak ertesi gün doktor çağırılmıştır. Yapılan açıklamalara göre Stalin beyin kanaması geçirmiştir ve birkaç gün komada kaldıktan sonra 74 yaşında ölmüştür.

STALİN'İN ÖLÜMÜ

Ölümü, Sovyetler Birliği'nde ve dünya siyasetinde büyük bir dönüm noktası olmuştur. 1920'lerin ortasından itibaren ülkeyi demir bir otoriteyle yöneten Stalin, sanayileşme politikaları, kolektifleştirme uygulamaları ve siyasi tasfiyeleriyle tanınmıştır.

Cenazesi Moskova'da büyük bir törenle kaldırılmış, milyonlarca insan Kızıl Meydan'da saygı duruşunda bulunmuştur; kalabalık sırasında izdiham yaşandığı ve çok sayıda kişinin hayatını kaybettiği de bilinmektedir.

Stalin'in ölümünden sonra iktidar mücadelesi başlamış ve sonunda Nikita Kruşçev öne çıkmıştır. Bu süreç, Sovyet siyasetinde "Stalinizmden uzaklaşma" döneminin başlangıcı olmuş, baskı politikalarının kısmen yumuşatılmasına yol açmıştır.





İSTİKLAL MARŞI'NIN KABULÜ

İstiklal Marşı, bir milletin sadece bağımsızlık sembolü değil, Kurtuluş Savaşı'nın en zorlu günlerinde halkın ve ordunun moralini yükselten bir hürriyet manifestosudur. Yeni kurulan devletin dış ilişkilerinde temsil gücü kazanması ve milli bir heyecan unsuru oluşturulması amacıyla 1920 yılında bir milli marş ihtiyacı doğmuştur. Maarif Vekâleti, 25 Ekim 1920'de bir yarışma düzenleyerek 500 liralık ödül belirlemiştir. Yarışmaya 724 şiir katılmasına rağmen milli heyecanı yansıtmada yeterli bulunamadılar. Dönemin ünlü şairi Mehmet Akif (Ersoy) Bey, yarışmada para ödülü olduğu için başlangıçta katılmayı reddetti. Ancak Maarif Vekili Hamdullah Suphi ve Hasan Basri Bey'in, ödülün hayır kurumuna bağışlanabileceği konusundaki iknasıyla Akif, Ankara'daki Tacettin Dergâhı'nda şiirini kaleme aldı. 12 Mart 1921 tarihinde TBMM'de yapılan oylama sonucunda Mehmet Akif'in şiiri, büyük bir coşku ve ayakta alkışlar eşliğinde Milli Marş olarak kabul edildi. Mehmet Akif, kazandığı ödülü yoksul kadın ve çocuklara iş öğreten Darülmesai'ye bağışlayarak vatan sevgisinin en asil örneğini sergiledi. 12 Mart, bir şiirin kabulünden öte, bir milletin esarete boyun eğmeyeceğinin tüm dünyaya ilanıdır.



18 MART ÇANAKKALE DENİZ ZAFERİ

18 Mart, Türk tarihinde büyük bir öneme sahip olan Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü olarak anılmaktadır. 18 Mart 1915'te, Birinci Dünya Savaşı sırasında İtilaf Devletleri donanmaları Çanakkale Boğazı'nı geçerek İstanbul'u ele geçirmek istemiştir. İngiltere ve Fransa başta olmak üzere güçlü bir donanma ile gerçekleştirilen bu saldırı, Osmanlı ordusunun kararlı direnişi sayesinde başarısız olmuştur. Nusret Mayın Gemisi'nin boğaza döşediği mayınlar ve Türk topçusunun yoğun savunması sonucunda birçok düşman gemisi batırılmış veya ağır hasar almıştır.

Bu olay, İtilaf Devletleri için büyük bir yenilgi olurken Osmanlı Devleti için önemli bir moral ve savunma başarısı olmuştur. Çanakkale'de gösterilen kahramanlık, Türk milletinin bağımsızlık ve vatan sevgisinin güçlü bir simgesi haline gelmiştir. Bu zafer aynı zamanda ileride Türk Kurtuluş Savaşı'nın lideri olacak Mustafa Kemal'in askeri başarısının da öne çıkmasına katkı sağlamıştır. Günümüzde 18 Mart, vatan uğruna hayatını kaybeden tüm şehitleri anmak ve onların fedakârlıklarını hatırlamak amacıyla Türkiye genelinde törenlerle ve anma etkinlikleriyle kutlanmaktadır.



KAYNAKÇA

- Duarte, Fernando. "İspanyol Gribi Nedir, Kaç Kişi Hayatını Kaybetti Ve Salgın Bittiğinde Dünya Ne Haldeydi?" BBC News Türkçe, 27 May 2021, www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-52473039.
- Saygılı, Sefa. "Komünizmin Kanlı Ve Acımasız Diktatörü: Josef Stalin 1879-1953." Fikriyat Gazetesi, 10 Feb. 2022, www.fikriyat.com/yazarlar/sefa-saygili/2022/02/10/komunizmin-kanli-ve-acimasiz-diktatoru-josef-stalin-1879-1953.
- Gazetesi, Evrensel. "Josef Stalin Kimdir?" Evrensel, 5 Mar. 2024, www.evrensel.net/haber/393398/josef-stalin-kimdir.
- Taşkiran, Cemalettin. 18 Mart Çanakkale Deniz Savaşı. 1 Mar. 2009, dergipark.org.tr/en/pub/aamd/article/699031.
- "Historical Anniversaries | March." HistoryExtra, 3 Mar. 2025, www.historyextra.com/on-this-day/this-month-in-history-historical-anniversaries-march.
- ---. ÖZGÜRLÜK VE BAĞIMSIZLIĞIN SEMBOLÜ İSTİKLAL MARŞI. 16 Apr. 2022, dergipark.org.tr/en/pub/turkiz/article/1305862.
- Dural, Ayşe. "Bronte Kardeşler: Trajik Bir Son." Martı Dergisi, 9 Aug. 2024, www.martidergisi.com/bronte-kardesler-trajik-bir-son.
- Bıçak, Nazım. "Charlotte Bronte Kimdir, Hayatı Ve Eserleri - Kitap Diyarı." Kitap Diyarı - Uzun Kitabın Kısası, 19 Mar. 2023, kitapdiyarı.com.tr/biyografiler/charlotte-bronte.
- Ertuğrul, Erman. "Tarihte Bugün: Roma Diktatörü Iulius Caesar Öldürüldü." Arkeofili, 18 Mar. 2021, arkeofili.com/tarihte-bugun-roma-diktatoru-iulius-caesar-olduruldu.
- World Theatre Day - International Theatre Institute ITI. www.world-theatre-day.org.
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü. aramizda.org.tr/8-mart-dunya-kadinlar-gunu.
- HISTORY.com Editors. "Alexander Graham Bell Patents the Telephone | March 7, 1876 | HISTORY." HISTORY, 9 Sept. 2025, www.history.com/this-day-in-history/march-7/alexander-graham-bell-patents-the-telephone.

SONSÖZ

Okuduğunuz için çok teşekkür ederiz. Amacımız tarihte iz bırakmış önemli olaylar ve kişileri daha ilgi çekici, anlaşılır ve düşündürücü bir şekilde sizlere sunmak. Mart ayında gerçekleşen bu önemli gelişmeleri ele alırken sadece bilgi vermekle kalmayıp geçmiş ile günümüz arasında bir bağ kurmanızı hedefledik. Umarım hedefimize ulaşmışızdır. Bu aydan itibaren her ay sizinle bilgiler paylaşmayı planlıyoruz.

Teşekkür ederiz

Neva GARAN

Ali ERDEM

Zelal Derin TEKİN

Nehir ÖZÇELİK

Eylül TÜRKER



TED'li Olmak Ayrıcalıktır

www.teduskudar.k12.tr

Çengelköy Mah. Engin Cad. No:29 | İstanbul

+ 90 216 424 44 44